

# OBSAH

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Seznam zkratek                                                                    | 9  |
| Předmluva                                                                         | 10 |
| <b>KAPITOLA 1.</b>                                                                |    |
| <b>VÝVOJ ZEMĚDĚLSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE</b>                                        | 13 |
| <b>KAPITOLA 2.</b>                                                                |    |
| <b>ZÁKLADY ZEMĚDĚLSKÉHO PRÁVA</b>                                                 | 15 |
| 2.1 Dělení zemědělského práva                                                     | 15 |
| 2.2 Příčiny a cíle právní úpravy                                                  | 16 |
| 2.3 Předmět a systém zemědělského práva                                           | 16 |
| 2.4 Subjekty právních vztahů v zemědělství                                        | 18 |
| 2.5 Zákon o zemědělství                                                           | 21 |
| <b>KAPITOLA 3.</b>                                                                |    |
| <b>VLASTNICKÉ A UŽÍVACÍ VZTAHY K PŮDĚ A JINÉMU ZEMĚDĚLSKÉMU A LESNÍMU MAJETKU</b> | 24 |
| 3.1 První pozemková reforma                                                       | 24 |
| 3.2 Druhá pozemková reforma                                                       | 25 |
| 3.3 Období pozemkového vlastnictví za socialismu                                  | 27 |
| 3.4 Současný stav pozemkového vlastnictví v České republice                       | 29 |
| 3.5 Pozemkové úpravy                                                              | 31 |
| 3.5.1 Účel a prameny právní úpravy pozemkových úprav                              | 31 |
| 3.5.2 Předmět a formy pozemkových úprav                                           | 32 |
| 3.6 Ochrana zemědělské půdy                                                       | 33 |
| 3.6.1 Příčiny a cíle ochrany půdy                                                 | 34 |
| 3.6.2 Prameny právní úpravy ochrany zemědělské půdy                               | 35 |
| 3.6.3 Zásady ochrany zemědělského půdního fondu                                   | 36 |
| 3.6.4 Odnětí zemědělské půdy                                                      | 37 |
| 3.6.5 Orgány státní správy ochrany zemědělského půdního fondu                     | 38 |
| 3.6.6 Deliktní odpovědnost                                                        | 39 |
| <b>KAPITOLA 4.</b>                                                                |    |
| <b>ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA A VETERINÁRNÍ PÉČE</b>                                        | 40 |
| 4.1 Uvedení problematiky a cíle právní úpravy                                     | 40 |
| 4.2 Unijní právní úprava živočišné výroby a veterinární péče                      | 41 |
| 4.3 Česká právní úprava živočišné výroby a veterinární péče                       | 43 |

|                                                 |                                                                                                                               |           |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 4.3.1                                           | Evidence zemědělských podnikatelů                                                                                             | 43        |
| 4.3.2                                           | Pojmosloví veterinárního zákona                                                                                               | 44        |
| 4.3.3                                           | Povinnosti chovatelů                                                                                                          | 44        |
| 4.3.4                                           | Přemísťování a vnitrostátní přeprava zvířat                                                                                   | 46        |
| 4.3.5                                           | Nákazy a jejich zdolávání                                                                                                     | 47        |
| 4.3.6                                           | Zdravotní nezávadnost živočišných produktů                                                                                    | 50        |
| 4.3.7                                           | Zahraniční obchodování se zvířaty a živočišnými produkty                                                                      | 52        |
| 4.3.8                                           | Veterinární asanace                                                                                                           | 53        |
| 4.3.9                                           | Státní správa ve věcech veterinární péče                                                                                      | 55        |
| 4.3.10                                          | Ochrana genetického fondu, zajištění reprodukce zvířat, označování a evidence                                                 | 56        |
| <b>KAPITOLA 5.</b>                              |                                                                                                                               |           |
| <b>OCHRANA ZVÍŘAT PROTI TÝRÁNÍ</b>              |                                                                                                                               | <b>60</b> |
| 5.1                                             | Zakázané činnosti ve vztahu ke zvířatům                                                                                       | 60        |
| 5.2                                             | Orgány státní správy na úseku ochrany zvířat proti týrání                                                                     | 64        |
| 5.3                                             | Delikttní odpovědnost                                                                                                         | 64        |
| <b>KAPITOLA 6.</b>                              |                                                                                                                               |           |
| <b>ROSTLINNÁ VÝROBA A ROSTLINOLÉKAŘSKÁ PÉČE</b> |                                                                                                                               | <b>67</b> |
| 6.1                                             | Smysl a cíle právní úpravy                                                                                                    | 67        |
| 6.2                                             | Mezinárodněprávní úprava rostlinné výroby a rostlinolékařské péče                                                             | 68        |
| 6.3                                             | Unijní právní úprava rostlinné výroby a rostlinolékařské péče                                                                 | 69        |
| 6.4                                             | Česká právní úprava rostlinné výroby a rostlinolékařské péče                                                                  | 71        |
| 6.4.1                                           | Osiva a sadba (rozmnožovací materiál rostlin)                                                                                 | 72        |
| 6.4.2                                           | Odrůdový řád                                                                                                                  | 75        |
| 6.4.3                                           | Ochrana práv k odrůdám                                                                                                        | 78        |
| 6.4.4                                           | Reprodukční materiál lesních dřevin                                                                                           | 79        |
| 6.4.5                                           | Základní směry úpravy rostlinolékařské péče                                                                                   | 81        |
| 6.4.6                                           | Ochrana rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům a poruchám                                                  | 81        |
| 6.4.7                                           | Ochrana rostlin a rostlinných produktů před zavlékáním a rozšiřováním škodlivých organismů                                    | 83        |
| 6.4.8                                           | Přípravky na ochranu rostlin                                                                                                  | 86        |
| 6.4.9                                           | Ochrana zdraví lidí, zvířat a životního prostředí před nepříznivými vlivy škodlivých organismů a přípravků na ochranu rostlin | 87        |
| 6.4.10                                          | Mechanizační prostředky na ochranu rostlin                                                                                    | 89        |

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| 6.4.11 Státní správa ve věcech rostlinolékařské péče<br>a rostlinolékařský dozor | 89 |
| 6.4.12 Ochrana planě rostoucích rostlin a ochrana dřevin<br>rostoucích mimo les  | 90 |

## **KAPITOLA 7.**

### **VINOHRADNICTVÍ, VINAŘSTVÍ A CHMELAŘSTVÍ** 94

|                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------|----|
| 7.1 Smysl a cíle právní úpravy                                    | 94 |
| 7.2 Prameny právní úpravy vinohradnictví, vinařství a chmelařství | 94 |
| 7.3 Česká právní úprava vinohradnictví a vinařství                | 95 |
| 7.3.1 Vinohradnictví                                              | 95 |
| 7.3.2 Vinařství                                                   | 96 |
| 7.3.3 Vinařský fond                                               | 98 |
| 7.3.4 Orgány státní správy                                        | 99 |
| 7.3.5 Přestupky                                                   | 99 |
| 7.4 Česká právní úprava chmelařství                               | 99 |

## **KAPITOLA 8.**

### **LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ** 101

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| 8.1 Příčiny a cíle ochrany lesa                      | 101 |
| 8.2 Prameny právní úpravy                            | 101 |
| 8.3 Předmět právní úpravy                            | 103 |
| 8.4 Prostředky ochrany lesa                          | 104 |
| 8.4.1 Kategorizace lesů                              | 104 |
| 8.4.2 Lesnické plánování                             | 104 |
| 8.4.3 Ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa  | 106 |
| 8.4.4 Povinnosti při hospodaření v lesích            | 107 |
| 8.4.5 Ochrana lesa při obecném užívání lesů          | 108 |
| 8.5 Ekonomické nástroje uplatňované při ochraně lesa | 109 |
| 8.6 Organizace státní správy v ochraně lesa          | 111 |
| 8.7 Odpovědnost v ochraně lesa                       | 112 |

## **KAPITOLA 9.**

### **MYSLIVOST, RYBÁŘSTVÍ A VČELAŘSTVÍ** 113

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| 9.1 Myslivost                      | 113 |
| 9.1.1 Základní pojmy myslivosti    | 114 |
| 9.1.2 Honitba                      | 115 |
| 9.1.3 Myslivecké hospodaření a lov | 116 |

|                                  |                                                          |     |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------|-----|
| 9.1.4                            | Škody způsobené užíváním honitby, zvěří a škody na zvěři | 119 |
| 9.1.5                            | Škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy   | 119 |
| 9.1.6                            | Deliktní odpovědnost na úseku myslivosti                 | 120 |
| 9.1.7                            | Státní správa myslivosti                                 | 120 |
| 9.2                              | Rybářství                                                | 121 |
| 9.2.1                            | Základní pojmy                                           | 122 |
| 9.2.2                            | Výkon rybářského práva                                   | 123 |
| 9.2.3                            | Ochrana mořských rybolovných zdrojů                      | 125 |
| 9.2.4                            | Deliktní odpovědnost na úseku rybářství                  | 125 |
| 9.2.5                            | Orgány státní správy rybářství                           | 126 |
| 9.3                              | Včelařství                                               | 127 |
| 9.3.1                            | Význam včel                                              | 128 |
| 9.3.2                            | Prameny právní úpravy                                    | 128 |
| 9.3.3                            | Výkon státní správy včelařství                           | 135 |
| <b>KAPITOLA 10.</b>              |                                                          |     |
| <b>EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ</b>    |                                                          | 136 |
| 10.1                             | Prameny právní úpravy                                    | 138 |
| 10.2                             | Základní pojmy                                           | 138 |
| 10.3                             | Povinnosti ekologického zemědělce                        | 139 |
| 10.4                             | Osvědčování a označování biopotravin a bioproduktů       | 140 |
| 10.5                             | Kontrolní systém                                         | 141 |
| 10.6                             | Deliktní odpovědnost                                     | 141 |
| <b>KAPITOLA 11.</b>              |                                                          |     |
| <b>POTRAVINOVÉ PRÁVO, KRMIVA</b> |                                                          | 142 |
| 11.1                             | Zásady potravinového práva                               | 142 |
| 11.2                             | Mezinárodní a evropské prameny právní úpravy             | 143 |
| 11.3                             | K vývoji unijního potravinového práva                    | 144 |
| 11.4                             | Prameny českého potravinového práva                      | 144 |
| 11.5                             | Základní pojmy a povinnosti                              | 145 |
| 11.6                             | Označování potravin                                      | 146 |
| 11.7                             | Bezpečnost potravin                                      | 147 |
| 11.8                             | Dozorové orgány nad potravinami a krmivy                 | 148 |
| 11.9                             | Řízení a kontrola výkonu státní správy                   | 148 |
| 11.10                            | Deliktní odpovědnost                                     | 148 |
| 11.11                            | Regulace krmiv                                           | 148 |

|                                                                                    |            |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>KAPITOLA 12.</b>                                                                |            |
| <b>PRÁVNÍ ÚPRAVA NAKLÁDÁNÍ S LÁTKAMI A PŘÍPRAVKY<br/>POUŽÍVANÝMI V ZEMĚDĚLSTVÍ</b> | <b>151</b> |
| 12.1 Ochrana zemědělského půdního fondu                                            | 151        |
| 12.2 Ochrana vody                                                                  | 152        |
| 12.3 Ochrana ovzduší                                                               | 153        |
| 12.4 Hnojiva                                                                       | 154        |
| 12.5 Ochrana rostlin                                                               | 155        |
| 12.6 Chemický zákon                                                                | 156        |
| <b>KAPITOLA 13.</b>                                                                |            |
| <b>GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY A PRODUKTY</b>                                 | <b>158</b> |
| 13.1 Smysl a hlavní principy právní úpravy                                         | 158        |
| 13.2 Mezinárodní prameny právní úpravy                                             | 162        |
| 13.3 Unijní právní úprava GMO                                                      | 163        |
| 13.3.1 Uvolňování GMO do životního prostředí a uvádění<br>GMO na trh               | 164        |
| 13.3.2 GM potraviny a krmiva                                                       | 165        |
| 13.3.3 Sledovatelnost a označování produktů z GMO                                  | 166        |
| 13.4 Česká právní úprava                                                           | 167        |
| 13.4.1 Základní pojmy                                                              | 167        |
| 13.4.2 Právní režimy nakládání s GMO a jejich<br>administrativně-právní nástroje   | 168        |
| 13.4.3 Koncepční nástroje v oblasti nakládání s GMO                                | 170        |
| 13.4.4 Výkon státní správy                                                         | 171        |
| <b>KAPITOLA 14.</b>                                                                |            |
| <b>MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ ASPEKTY ZEMĚDĚLSTVÍ</b>                                       | <b>172</b> |
| 14.1 Mezinárodní obchodní organizace                                               | 173        |
| 14.1.1 Dohoda o zemědělství                                                        | 173        |
| 14.1.2 Dohoda o uplatňování sanitárních<br>a fytosanitárních opatření              | 179        |
| 14.2 Ostatní mezinárodní organizace                                                | 183        |
| 14.2.1 Organizace OSN pro výživu a zemědělství                                     | 183        |
| 14.2.2 Ostatní vybrané organizace                                                  | 184        |

|                                       |                                                   |            |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------|------------|
| 14.3                                  | Smluvní základna České republiky                  | 185        |
| 14.3.1                                | Multilaterální smlouvy                            | 185        |
| 14.3.2                                | Bilaterální smlouvy                               | 187        |
| <b>KAPITOLA 15.</b>                   |                                                   |            |
| <b>ZEMĚDĚLSKÉ PRÁVO EVROPSKÉ UNIE</b> |                                                   | <b>189</b> |
| 15.1                                  | Společná zemědělská politika                      | 189        |
| 15.1.1                                | Základní údaje o zemědělství v Evropské unii      | 189        |
| 15.1.2                                | Historie společné zemědělské politiky             | 190        |
| 15.2                                  | Prameny zemědělského práva Evropské unie          | 194        |
| 15.2.1                                | Primární právo                                    | 194        |
| 15.2.2                                | Zemědělství a vnitřní trh                         | 198        |
| 15.2.3                                | Zemědělství a hospodářská soutěž                  | 200        |
| 15.2.4                                | Sekundární předpisy                               | 203        |
| 15.2.5                                | Tvorba unijních zemědělských předpisů             | 204        |
| 15.2.6                                | Rozhodovací činnost Soudního dvora EU             | 205        |
| 15.3                                  | Tržní opatření                                    | 208        |
| 15.3.1                                | Dva pilíře SPZ                                    | 208        |
| 15.3.2                                | Společná organizace trhů se zemědělskými produkty | 209        |
| 15.3.3                                | Přímé platby                                      | 210        |
| 15.4                                  | Rozvoj venkova                                    | 211        |
| 15.4.1                                | Obecný rámec rozvoje venkova                      | 211        |
| 15.4.2                                | Programy podpory                                  | 212        |
| 15.5                                  | Vnější dimenze společné zemědělské politiky       | 213        |
| 15.5.1                                | Mezinárodní smlouvy EU                            | 213        |
| 15.5.2                                | Vztah mezi EU a Světovou obchodní organizací      | 215        |
| Summary                               |                                                   | 217        |
| Literatura                            |                                                   | 219        |
| O autorech                            |                                                   | 221        |
| Věcný rejstřík                        |                                                   | 223        |